

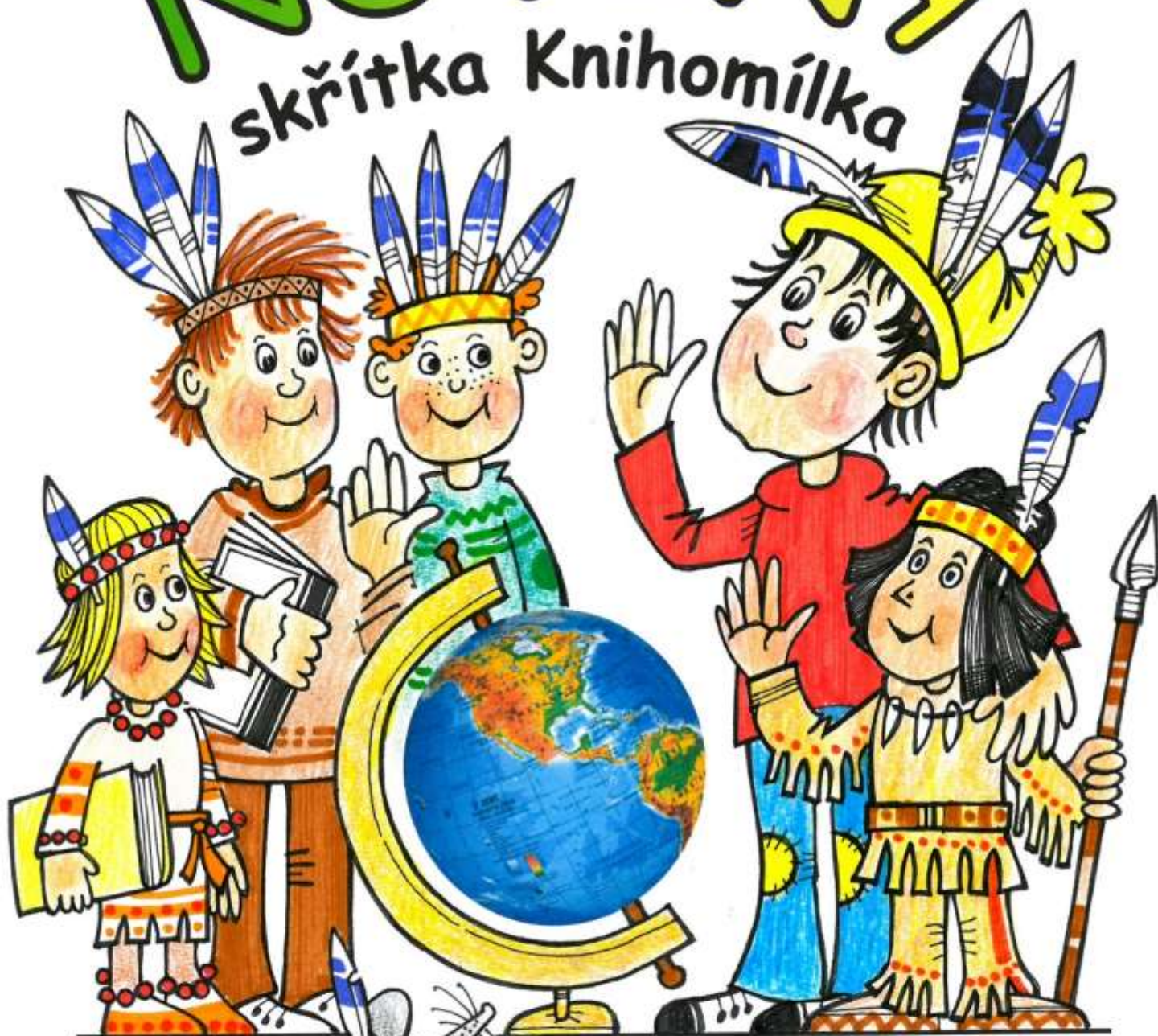
AHOJ DĚVČATA A KLUCI, MILÍ ČTENÁŘI

V TOMTO ŠKOLNÍM ROCE SE SPOLU VYDÁME
NA DOBRODRUŽNOU CESTU
KOLEM SVĚTA

NOVINY

skřítko Knihomílka

PODZIM
Číslo 1

Školní rok 2016/17
Ročník 3.

Vítejte u dalšího čísla Novin skřítko Knihomílka. Vím, že jste určitě celé léto neproseděli jen doma u počítače. Někteří z Vás navštívili cizí města u nás nebo v zahraničí. Koupali se v rybníce či v moři. Projezdili Evropu nebo putovali do dalekých exotických zemí.

I já jsem o prázdninách cestoval. Poznal jsem spoustu krásných míst a nových přátel. Čtyři z nich Vám rád v každém čísle představím.

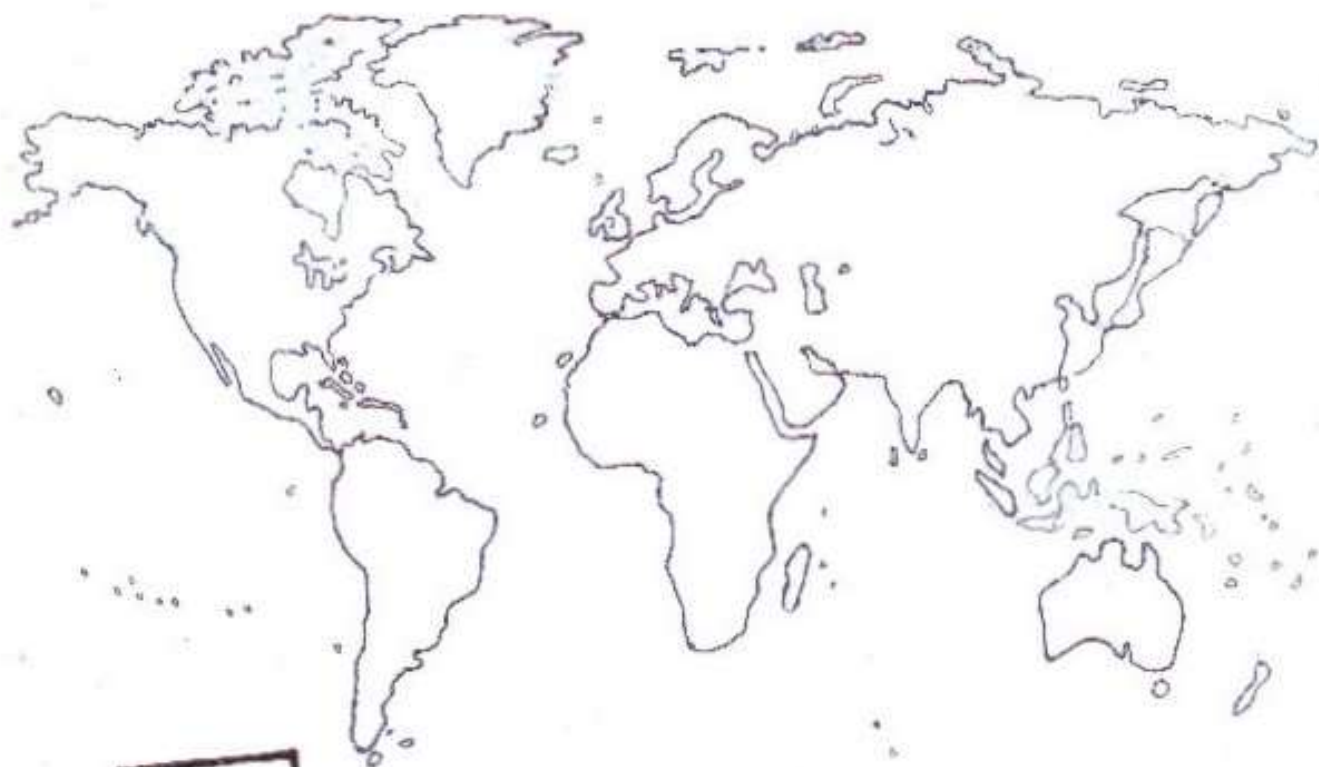
Na svém prvním putování jsem poznal Oscara. Je mu 9 let. Pochází z indiánského kmene Aymarů. Se svou rodinou žije ve vesnici blízko jezera Titicaca. Rodiče jsou rolníci a Oscar se svým bratrem a třemi sestrami jim po škole každý den pomáhají.

Rád si hraje s autem a káčou. Do školy jezdí na kole a nemá moc rád matematiku. Až vyroste, chce být fotbalistou. Jeho oblíbeným zvířátkem je králík. V Oscarově rodině jsem ochutnal nudlovou polévku s rýží a brambory. Občas si k ní dopřejí aspoň kousek masa. Návštěva u Oscara se mi líbila. Hezká ale byla i další putování, o kterých Vám budu v tomto čísle vyprávět.

Podzimní číslo časopisu na Vás čeká na pultech oddělení pro děti a mládež, dětském oddělení poboček Kateřinky, Kylesovice a Olomoucká. Na koho tištěné číslo nezbude, může si ho stáhnout na stránkách naší knihovny www.kpbo.cz.

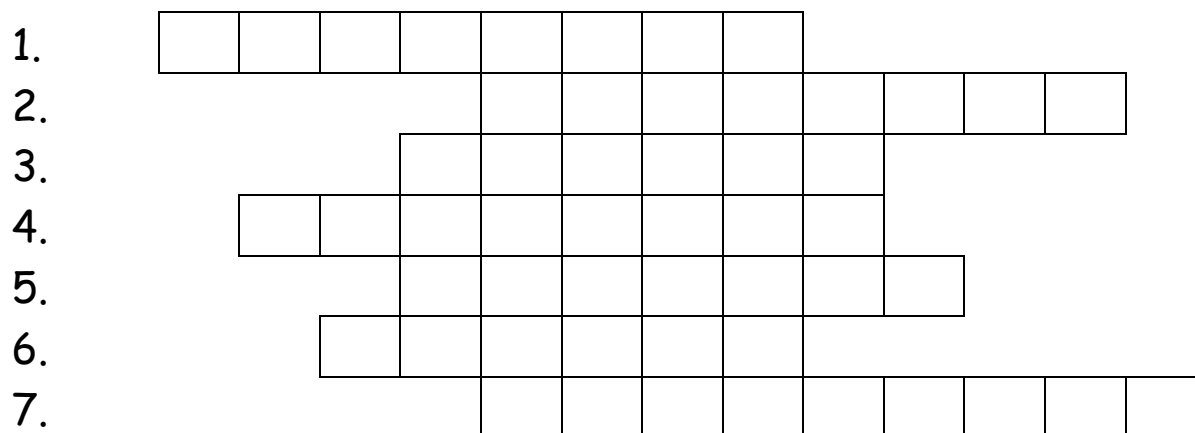
CESTOVATELÉ A OBJEVITELÉ

Z písmenek sestav jméno světadílu, který spolu navštívíme a napiš do rámečku. Na mapě světadíl vybarvi pastelkami.

Podle prvního úkolu jste už poznali, na kterém kontinentě můj kamarád Oscar bydlí. Severní a Jižní Amerika se rozkládá od kanadské Arktidy po Hornův mys na jižním cípu Chile. K Jižní Americe náleží třináct států, Střední Americe sedm států a k Severní Americe tři. Skalnaté hory a Andy v Jižní Americe dohromady tvoří nejdelší horský řetěz na světě. Deštný prales v Amazonské nížině je největší na světě. Za uplynulých 300 let se města jako New York nebo San Francisco rozrostla z malých osad na jedna z největších a nejhonosnějších měst světa.

Nejdříve rozluštěte 7 slov a správně je vepište do tajenky. Vyjde Vám jméno státu, odkud Oscar pochází. První písmenko je začátek názvu země.

1. KBEUOLIM

5. EÁRDOVK

2. HDRUSNAO

6. MOKEXI

3. BZLIEE

7. VUEZEANEL

4. BZLIÍEAR

New York a Chicago jsou města plná starších i moderních mrakodrapů. Po desetiletí mezi sebou ve stavbě těchto velikánů soupeřila.

Mrakodrap - budova s více než padesáti patry sloužící jako byty, restaurace, sídla společností i jednotlivé kanceláře. Roku 1904 byl postaven Times Tower o výšce 120 metrů.

Už v roce 1908 vyrostl mrakodrap, který měl 200 metrů. Byl to významný předěl, protože do té doby patřily mezi nejvyšší stavební objekty měst věže kostelů.

V současné době najdete po celém světě v téměř každém velkoměstě mrakodrapy. Stále častěji rostou v Evropě a Asii.

NAJDI DVA STEJNÉ MRAKODRAPY

KAMARÁDI KNIHOMÍLEK A OSCAR SI NA TO DOKONCE PŮJČILI VRTULNÍK. KDO BUDE RYCHLEJŠÍ?! HOTOVO! TEĎ SI UŽ JENOM OBRÁZEK VYBARVI.

Díky protáhlému tvaru kontinentu od severu k jihu jsou v Americe zastoupena všechna podnebná pásma.

Jižní Amerikou protéká nejdelší a nejvodnatější řeka na zemi Amazonka. V ní žije 1/3 celosvětové sladkovodní fauny, charakteristická je pro ni dravá ryba piraňa. V blízkosti řeky žije nejtěžší had anakonda velká.

V Severní Americe jsem navštívil oblast Velkých jezer. Jsou oblíbená hlavně v létě. Můžete zde lovit ryby, chodit na procházky nebo se prohánět na plachetnicích. Je jich celkem pět. Hořejší jezero je nejhlubší a nejvýše položené. Zároveň je největším sladkovodním jezerem na světě. Nejmělčí jezero Erijské s Ontarijským spojuje řeka Niagara. V polovině jejího toku jsem byl okouzlen nejznámějšími a největšími Niagarskými vodopády.

Střední Amerika je místem, kde se vyskytují ještě dnes činné sopky. Dlouhý pás země spojuje Severní a Jižní Ameriku. V nejužším místě měří pouhých 50 km. Je pokryt tisíci nejkrásnějšími písčitými plážemi. Častý déšť na pobřeží Atlantského oceánu způsobuje takovou vlhkost půdy, že si lidé musí stavět své domy na kůlech. Toto místo často postihují hurikány a zemětřesení.

DOKRESLI SI OBĚ ZNÁMÉ SOCHY

Nejprve si musíš zjistit,
jak sochy vypadají
a potom si jejich
druhou polovinu dokreslit.
U každé si dopiš jméno,
kde stojí
a jak je vysoká
a další zajímavosti.
S CHUTÍ DO TOHO!

Ze světa zvířat

Mravenečník velký

Tento zvláštní živočich žije v lesích a na pastvinách Jižní Ameriky. Chodí po kloubech, aby si nepoškodil drápy, a hledá mravence. Má 40krát lepší čich než člověk, a tak to pro něj není problém. Pokud najde mraveniště, tak jej nejdříve ostrými drápy rozhrábne a pak do něho zaboří svůj dlouhý nos. Vysune lepkavý jazyk, na který se mravenci okamžitě přilepí. Chutnají mu velcí i malí mravenci, dokonce i larvy.

Medvěd hnědý

Ve vyšších oblastech Severní Ameriky žije medvěd, kterého můžete znát i pod slovem „grizzly“. Svě jméno získal díky svému zbarvení. Může vyrůst až do třímetrové výšky a vážit tak klidně i 700 kg. Kromě ovoce, kořínků rostlin nebo masa se živí také rybami. V době tření lososů se objevuje u řek a jezer. Ryby loví buď tlapami, nebo přímo do tlamy.

Jaguár americký

Nejoblíbenějším místem, kde se jaguár vyskytuje, jsou deštné pralesy. Žije ale i v zalesněných a otevřených terénech, každopádně blízko vody. Je to zdatný plavec. Samotář. Dnes už patří mezi téměř ohrožené druhy, protože se kácením stromů neustále zmenšuje území, kde žije. Vždy byl symbolem mnoha amerických kultur, třeba Mayů.

NEZBEDNÍČCI

malí medvídci mývalové

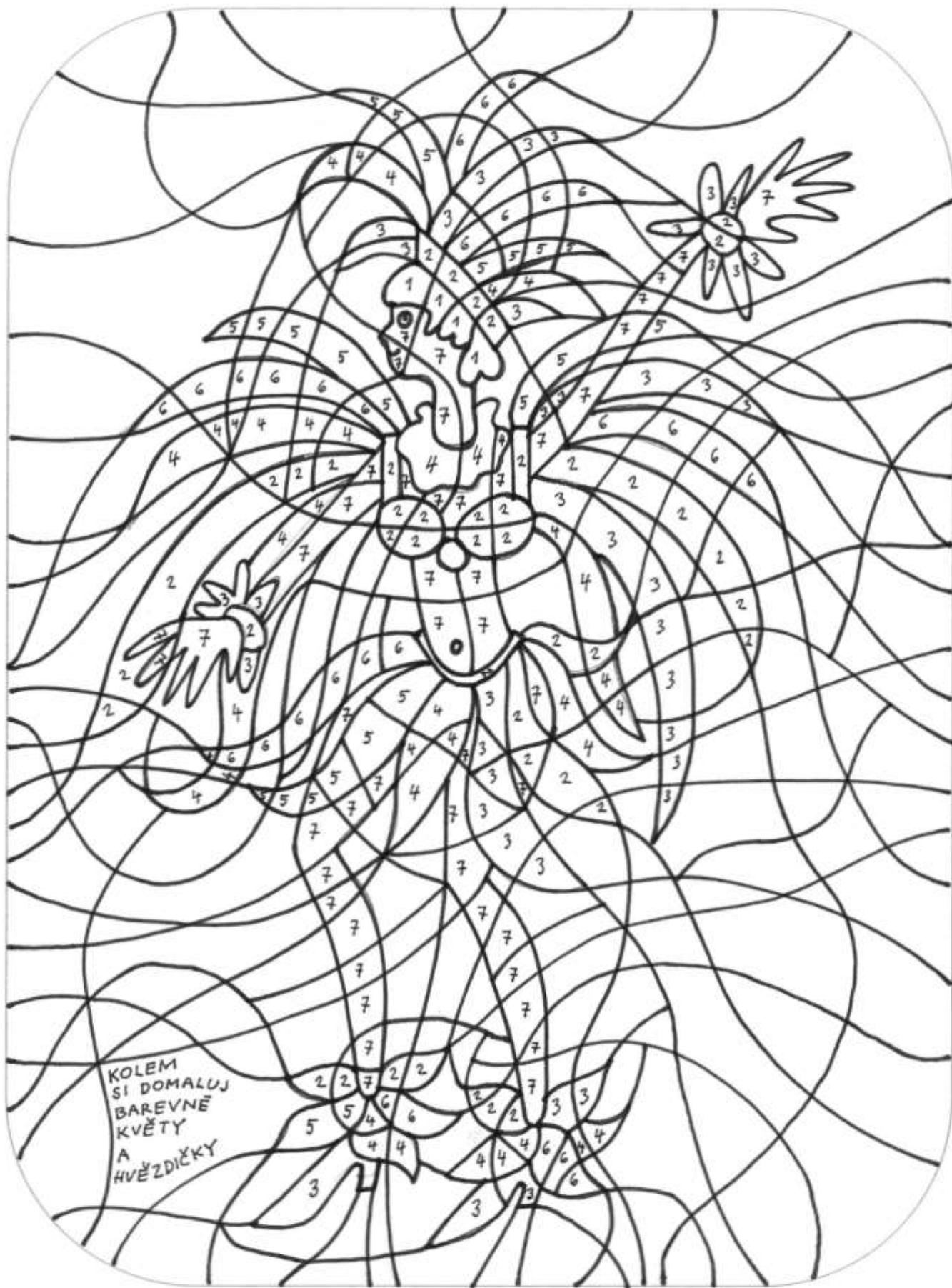

„Zase mi utekli do lesa“,
stěžuje si kamarádům mývalí maminka.
Kterým směrem musí Knihomílek
a Oscar jít, aby mývalí rošťáky
a neposluchy naši a dovedli
zpátky k mamince?
Ale pozor!
Žádnou stezkou
nesmí projít dvakrát!
Můžeš jim poradit?

Amerika je spojena s Halloweenem, Díkůvzdáním a karnevaly. Halloween se poslední dobou rozšířil i u nás. Děti spolu s rodiči na konci října vydlabávají dýně a dávají je za okno. Ve Spojených státech připadá tento Svátek duchů a čarodějnic na 31.10. Do oken, na zápraží i zahrady si rodiny dávají vydlabané dýně, uvnitř osvětlené, které mají vyřezané všelijaké tvary očí a pusy. Kluci a holky v různých maskách chodí večer koledovat od domu k domu a dostávají dobroty nebo drobné mince.

Další významnou tradicí je Den díkůvzdání neboli „Thanksgiving Day“. Jeho historie sahá až do dob, kdy se na amerických prériích proháněli indiáni na koních. Oslavoval sklizeň a úrodu. Dnes jde především o rodinnou událost. Je to právě tento svátek, kdy se mohou jednou v roce opravdu setkat celé rodiny. Někteří členové přijíždějí až z opačných konců kontinentu. Oslava vrcholí večerí u společného, velikánského stolu. Typickým pokrmem je krocan s nádivkou. A asi nebudete věřit, ale nádivky je třeba 2-5 kilo. Od roku 1941 bylo rozhodnuto, že Den díkůvzdání připadne vždy na čtvrtý čtvrtek v měsíci listopadu.

Doba karnevalů patří k největším a nejpestřejším svátkům, hlavně tance a hudby. V každé zemi probíhá jinak a v jiném čase. Mezi nejznámější patří karneval v Rio De Janeiro. Probíhá přímo v době, kdy u nás slavíme Vánoce. Slavnostně ozdobený vánoční strom stojí přímo na proslulé pláži Copacabana. Tančí se a zpívá po celé čtyři dny a čtyři noci. Vyvrcholením je přehlídka škol samby. Na toto vystoupení se zpěváci a tanečníci připravují po celý rok.

VYBARVI JEDNOTLIVÁ POLÍČKA PODLE UVEDENÝCH ZNAČEK

1	2	3	4	5	6	7
černá	červená	oranžová	žlutá	zelená	modrá	hnědá

Severní, Střední i Jižní Amerika byla už v minulosti hojně obývána. Poté, co byla Amerika v roce 1492 objevena Kryštofem Kolumbem, začalo se na jejím území usazovat mnoho nových osadníků z Evropy. Vznikaly tak rychle další osady, až byla celá oblast na východním pobřeží známá jako Nová Anglie.

Původním, domorodým Američanům se začalo říkat „Indiáni“. Jejich území, kde doposud žili a lovili zvěř, se jim kvůli rozpínavosti nových obyvatel začalo stále více zmenšovat.

Mezi významné a veliké patřily bezesporu říše Mayů, Aztéků nebo Inků ve Střední a Jižní Americe.

V současnosti, třeba v USA, žije mnoho kmenů přímo v indiánských rezervacích, kde se řídí svými zákony.

Spoj čarou správně pojem a jeho vysvětlení.

Mokasíny	přístřešek ze zvířecích kůží
Totem	indiánské boty z měkké kůže
Týpí	nepálené cihly
Tomahavk	vysoký kůl s řezbami zvířat
Vepřovice	válečná sekera

INDIÁNSKÁ ČELENKA

Udělejte si s kamarády čelenku s peříčky
a můžete si hrát na indiány!

Nejdříve si připrav: nůžky, proužky z různobarevného tvrdšího papíru asi 60 cm dlouhé a 4 cm široké, akrylové barvičky, lepidlo na papír, barevná peříčka

Výroba: vyber si vhodný proužek papíru a barevně si ho ozdob. Můžeš vystříhat různé tvary z jiných barevných papírků a nalepit na proužek. Nebo si ho vymaluj barvičkami podle vlastní fantazie. Když bude ozdoba suchá, dej si proužek k hlavě a naměř si jeho délku. Potom oba konce přilep k sobě. Než lepidlo řádně uschne, připrav si peříčka.

Rozděl si je podle velikosti (nebo barev) a nakonec peříčka přilep na zadní stranu připraveného zaschlého proužku papíru. Záleží na tobě, kolik peříček na proužek přilepíš. Jestli jedno nebo tři. Můžeš pířka nalepit dokola celého proužku a budeš mít čelenku indiánského náčelníka!!!

At' se ti daří!!!

HOWGH
domluvil jsem!

Při své cestě po Americe jsem měl možnost plout s námořníky po vlnách Karibiku. Dnes již klidné moře bylo dříve místem, které křižovali piráti.

Víte, kdo to byli piráti? Ano, správně. Jsou to lupiči, kteří přepadali plující lodě. Mezi prvními byli Vikingové. Později Španělé, Britové nebo Francouzi. Dokonce se mezi nimi objevovaly i ženy. Loupili zlato a stříbro z lodí, které ho převážely ze španělských kolonií v Jižní Americe do Španělska. Galéry se plavily ve flotilách, vybaveny 60 obrovskými děly. I přesto se některé neubránily.

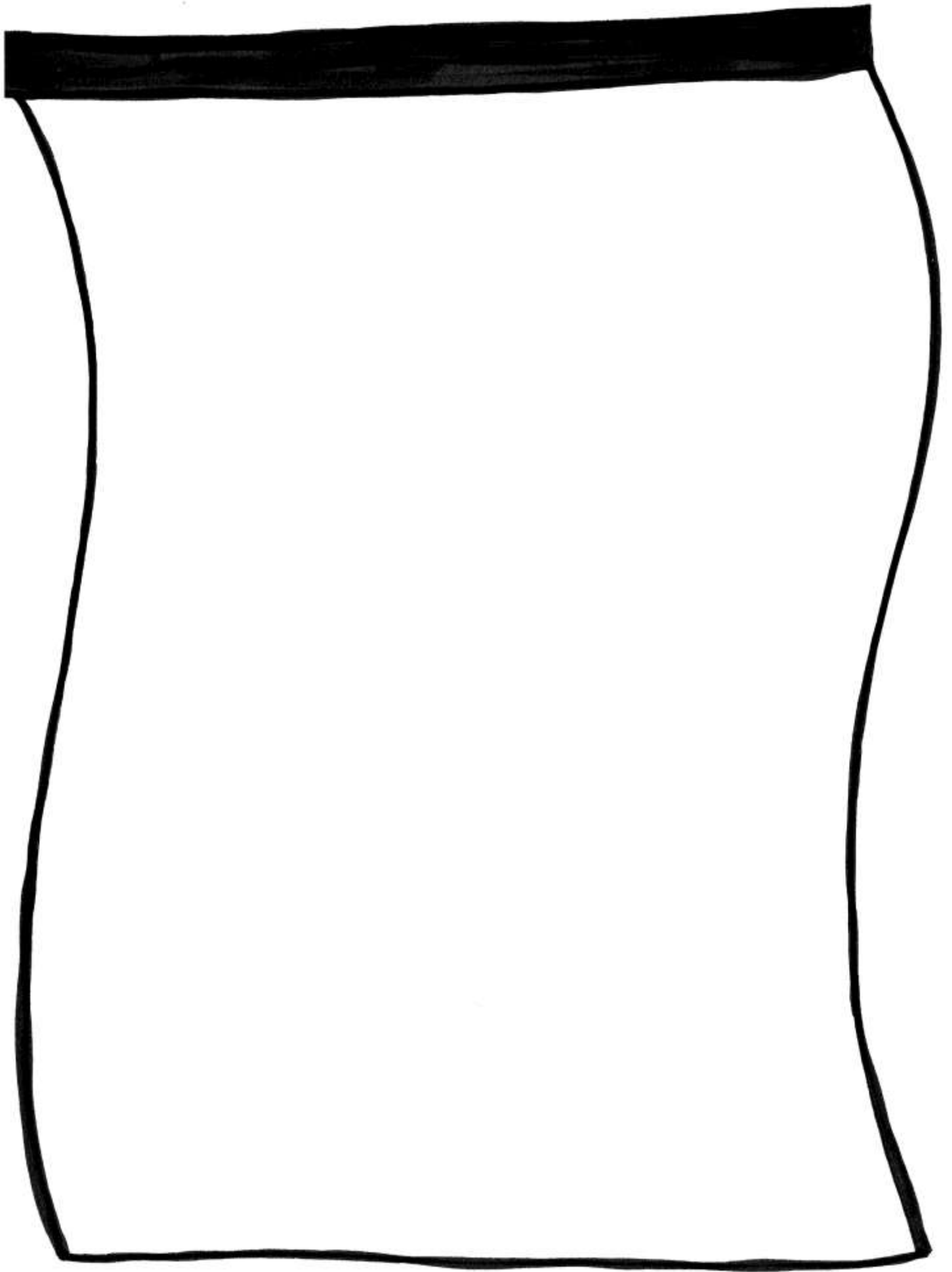
Piráti to však taky neměli jednoduché. Posádka musela uklízet a opravovat loď. Starat se o zbraně a stále vyhlížet kořist. Dobře věděli, že pokud budou dopadeni, čeká je oběšení.

Nebyli ani moc zdraví. Jedli špatně. Jídlo rychle plesnivělo a do masa se dostávali červi. Na palubě nebyl žádný doktor, proto si museli veškerá zranění ošetřovat sami.

Určitě znáte spoustu pirátů z filmu nebo knih. Jejich lodě pluly pod hrozivými vlajkami, kterým se říkalo: Veselý Roger. Na nich byla vyobrazena lebka se zkříženými hnáty nebo lebka s meči.

Na další stránce máte vlajku předkreslenou. Vezměte pastelky a pusťte se do návrhu Vaší vlajky.

O barevném peří ptáků

Indiánská báje ze Střední a Jižní Ameriky

Kdysi dávno slunce rozdávalo barvy celému světu. Řeky i skály, stromy i květiny, lidé i zvířata se pyšnili těmi nejrozmanitějšími barvami. Tráva byla nádherně zelená, oblaka lehounce bílá, a dokonce i jaguár dostal krásný skvrnitý kožich, který si ani nezasloužil. Všichni byli nadmíru spokojeni.

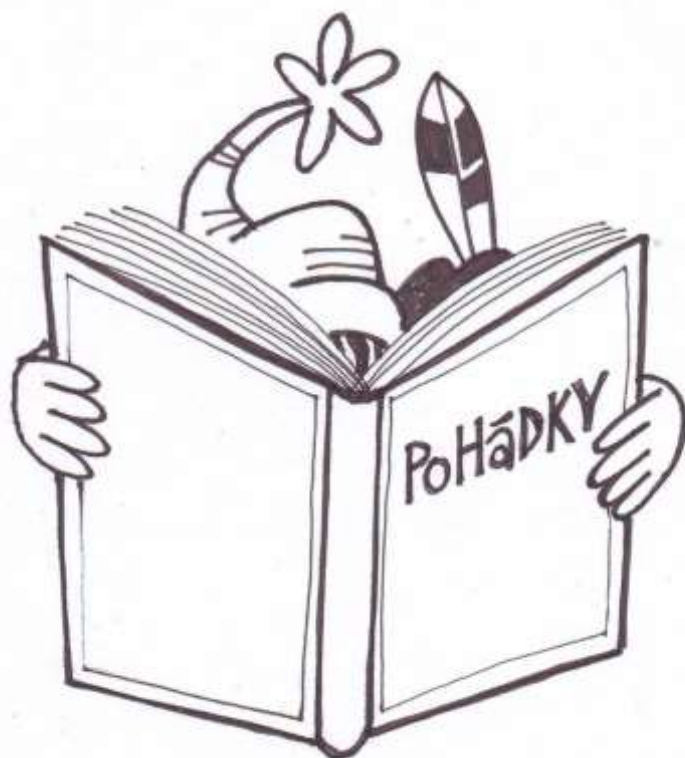
Ale přece jen se na někoho zapomnělo. Na ptáky! Ti zůstali hnědí, obyčejní a vypadali jako špinaví. Samozřejmě se jim to vůbec nelíbilo a každý den vedli mezi sebou o té nespravedlnosti dlouhé debaty. Křik ptáků byl hodně hlasitý, ale až na oblohu ke slunci „Intímu“ se nikdy nedostal. Ptáci se tedy rozhodli, že musí za Intím všichni odletět a poprosit ho o nějaké barvy. Nabrali si vodu do zobáčků a vydali se na cestu. Jako první letěli kondor a orel a až za nimi všichni ostatní z celé ptačí říše.

No, ne úplně všichni. Někteří zůstali doma.

Malý ptáček hornero nechtěl opustit své hnízdo. Skřivan byl se svou hnědou barvou spokojen a nejmenší ze všech, kolibrík, neměl odvahu letět takovou dálku se svými malými křidélky.

Ptáci letěli výš a výš a vůbec jim nevadilo, že sluneční paprsky jsou čím dál tím víc žhavější. Tak moc se těšili na krásné barvy, až zapomněli, jak může být slunce nebezpečné. Naštěstí sám Intí rychle zasáhnul. Popohnal mráčky a obláčky k sobě, aby jich bylo co nejvíc. Pak poprosil vítr o pomoc a děly se věci. Mračna do sebe narážela ze všech stran, dokud nezačalo pršet.

V tu chvíli začalo do deště silně svítit sluníčko a nad ptáky se objevila nádherná duha. Červená, modrá, zelená, každý si mohl vybrat takovou, která se mu líbila nejvíc. Najednou už plameňák nebyl hnědý, ale růžový. Tukan si obarvil zobák v červené i žluté. A papoušci? Ti měli asi největší radost. Skákali z barvy do barvy a rozpustile po sobě barvy stříkali. Všichni byli spokojení a šťastní a Intímu hned poděkovali. Vesele zpívali, a tak mu vlastně děkují každý den ráno. Kolibřík, který nikam neletěl, taky nepřišel zkrátka. V kalíšcích květin, z kterých chodí pít, zůstaly duhové kapky. Když se kolibřík nahnul, zůstala mu na peříčkách právě taková duha jako barva květiny, z níž pil.

Do každého čísla jsem Vám přivezl recept z cest, který mi moc chutnal a Vy si ho můžete sami nebo s rodiči doma připravit. Celé číslo patřilo Americe, takže recept přímo z Mexika.

Mexická rýže

Budete potřebovat:

400 g mletého masa
300 g rýže
70 g rajčatového protlaku
2 kusy cibule
0,4 l vývaru
2 lžíce oleje
mletý černý pepř
špetka kari koření
špetka červené papriky
špetka cukru
sůl

Postup:

1. Oloupanou cibuli nasekejte na malé kousky a usmažte na oleji.
 2. K ní přidejte mleté maso a chvíli poduste.
 3. Přidejte rýži, zalijte vývarem, dochut'te rajčatovým protlakem a kořením.
 4. Vše dejte do trouby a nechte dusit při teplotě kolem 180 stupňů, než Vám rýže změkne.
- Můžete podávat na hlávkovém salátě.

Dobrou chuť a v prosinci znovu na cestách ahoj!!!!!!!

Noviny skřítko Knihomílka

ISSN 2336-4823

Copyright ©

Knihovna Petra Bezruče v Opavě, p.o.

Vydává:

Knihovna Petra Bezruče v Opavě, p.o.

Nádražní okruh 27, 74601 Opava

Redakce:

Bc. Pavla Raková - šéfredaktor (detske@okpb.cz)

Iva Volfová (detske@okpb.cz)

Bořivoj Frýba

Elektronické zpracování:

Marek Ulička (marek.ulicka@okpb.cz)

MALÝ INDIÁN OSCAR A JEHO KAMARÁDI.
VÍŠ, JAK SE VŠICHNI JMENUJÍ? MŮŽEŠ SI JE VYBARVIT.

Noviny skřítko Knihomílka

čtvrtletník pro děti, které se rády baví

ISSN 2336-4823

Copyright © Knihovna Petra Bezruče v Opavě, p.o.

Vydává Knihovna Petra Bezruče v Opavě, p.o.

Nádražní okruh 27, 746 01 Opava

NEPRODEJNÉ